

Jira a kartellek ügyében interpelláltak a kamarában

Ionescu tábornok kisebbségi nyelvrendelete a szenátus előtt

Dr. Gyárfás Elemér magyarpárti szenátor és támadása Ionescu tábornok rendelete miatt. Megkezdtek a kamattörvény parlamenti vitáját

Manoilescu miniszter a cukorárak leszállítását ígérte a kamarában

Bucuresti-Bukarest, február 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Spiridion kormánypárti képviselő a baimegyeyi kisajátítások sürgős megkezdését követeli. Marinescu többségi kéri a cukor- és cementkartell beszűntetését, mert a költség 14-16 lej helyett 42 lejtelen mértékű megemelését a cukor kilóját. Ezenakkor interpellált egy bíró ügyében, aki egy tisztviselőt inzultált. Voicu Nitescu igazságügyminiszter beszédet tesz az ügy kivizsgálására.

Manoilescu a cukorárak csökkentéséről

Ezután Manoilescu ipar- és kereskedelemügyi miniszter emelkedik szószórra.

A minisztérium törvényjavaslatot készített a szindikátusok és kereskedelmi szövetheték ellenőrzésére vonatkozólag.

Eztől függetlenül az összes reszortok közös akciót kezdtek az élet ocsódtására. Ami a cukrot illeti, a kormány megkezdte az összes intézkedéseket az árak csökkentésére. Feltétlen szükséges az, hogy úgy a gyárak, mint a cukorréptermelők rezonábilis haszonnal dolgozzanak, de emellett az árak csökkentése is keresztülvihető. Az eddigi tárgyalások sok eredménnyel keesegtek.

Benyújtották a kamattörvényt

Negure liberális azt kívánja, hogy a kormány tagjai végre egyezzenek meg abban a kérdésben, hogy az árak csökkentésére beígért akció kedvező döntést nyerjen.

Ezután megszavazták a vashidak építésére vonatkozó törvényjavaslatot, majd parlament elé terjesztették a kamattörvény elleni törvényt. Az első felolvasó Dan Zakaria és Isac többségi képviselők voltak, akik helyesnek tartották és megszavazták a törvényt. A kamattörvény vitája valószínűleg több napot fog igénybe venni.

A szenátusban Staicu szenátor interpellál, majd Gyárfás Elemér magyarpárti szenátor emelkedik szószórra.

Ionescu nyelvrendelete

Gyárfás a közlekedésügyi miniszter és a miniszterelnökhöz intézi interpellációját. Ionescu CFR vezérigazgató a napokban körrendeletet intézett az összes vasuti hivatalokhoz, amelyben elrendelte, hogy a kisebbségi nyelven a jövőben nem szabad beszélni sem a hivatalokban, sem pedig a vonatokon. Február 16-án Ionescu tábornok Kolozsváron az újságírók előtt beismerte, hogy

rendeletet ő adta ki, azonban hangsúlyozta, hogy az a külföldi nyelvekre nem vonatkozik.

Hivatkozik Raducanu miniszterre, aki eddig európeérnek ismert és kéri, hogy hajlandó-e ennek az intézkedésnek politikai következményeit vállalni.

Minden regénynél érdekesebb olvasmány

II. Vilmos császár eml kiratai

ESEMÉNYEK ÉS EMBEREK AZ 1878-1918. ÉVEKBŐL

Ára 160 lej helyett 40 lej
Kapható az Uj Kelet könyvostályában. Vidékre 48 lej pénz, vagy bélyeg ellenében portómentes szállítás

lalni. A vasut állami kontroll alatt álló kereskedelmi vállalkozás, amelynek 1 milliárdos deficitjét maga a generális is beismerte. Különösnek tartja, hogy ugyan ekkor tiltja az utasok jelentékeny részének, hogy a vonatokon anya nyelvükön beszéljenek. Nemesak politikailag jogtiprás, de praktikus szempontból is elítélendő ez a rendelet.

Călinescu mást mondott

Ezután Gyárfás a belügyminiszterhez intézi szavait. Călinescu belügyi

alminiszter nem is olyan régen nyilatkozott a parlamentben a kisebbségi nyelveknek a közigazgatásban való használatáról. Kérdezi, hogy

nem-e ellentmondó a vasutigazgatónak ez az intézkedése az alminiszter nyilatkozatával?

Ez a rendelet egyébként ellenkezik a kormánynak azon elveivel, amelyekkel működését megkezdte. Végül a miniszterelnökhöz intézi szavait Gyárfás Elemér. Hangsúlyozza, hogy ez a

Vizsgálat indult meg a pénzért vizsgáztató bukaresti egyetemi tanár ellen

Jorga professzor fogja levezetni a vizsgálatot

Bucuresti-Bukarest, február 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy egy bukaresti diáklap, a „Studentimea Noua” azzal vádolta meg Peretz professzort, a bukaresti egyetem jogi karának tanárát, hogy azokat a diákokat engedti át a vizsgán, akik 20-25 ezer lejtel vesztegettek meg. A diáklap szerint Peretz professzornak egy Negrianu nevű

üggyvéd volt a közvetítője, aki olyan szermetlen nyíltsággal dolgozott, hogy Bukarestben nyílt titok volt, hogy Peretz professzornál csak pénzért lehet vizsgázni.

A bukaresti diáklap cikke, amelyet az összes nagy napilapok is átvettek, óriási szenzációt keltett Bukarestben.

HIOB

Der Roman eines einfachen Mannes von JOSEPH ROTH

Seit Heine ist kein jüdischer Stoff in solcher Glut und Tiefe des Erlebens gestaltet worden wie dieses Hioh von heute.

Ára Lei 240.—

Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

rendelet alkotmányellenes, mert megátolja a kisebbségeket anyanyelvük használatában. Mironescunak, mint külügyminiszternek, ismernie kell a nemzetközi kisebbségvédelmi egyezményeket, amelyeknek Ionescu tábornok rendelet ellentmond. Követeli a rendelet sürgős visszavonását,

mert különben ez az illetékes nemzetközi fórumok elé kerül.

Gyárfás beszédét, különösen a liberális szenátorok körében viharos közbeszólásokkal fogadták.

Ezután folytatták a katonatörvény vitáját, amelyhez Lupescu tábornok szólt hozzá.

Ma a „Neamul Românesc”-ben egy cikk jelent meg ezzel kapcsolatban, amely annál nagyobb jelentőségű, mert a lapnak tudvalevőleg Jorga a szerkesztője, Jorga pedig az egyetem ezidei rektora. A lap kijelenti, hogy az egyetem szigorú vizsgálatot rendelt el a megvádolt professzor ellen.

Nyomtalanul eltűntek a fővárosból az országuti rablótámadás tettesei

Két soffört tartóztattak le, akik tagadnak, de nem tudnak alibit igazolni

Bucuresti-Bukarest, február 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombat éjjel a bukarest-ploiesi országuton lezajlott autófosztogatás tetteseit még mindig nem tudta elfogni a fővárosi rendőrsége. A banditáknak sikerült nyomtalanul eltűnniök. A rablás után a banditák Bukarestbe utaztak, itt azonnal lakást változtattak és a főváros minden detektívje hiába nyomoz utánuk.

A nyomozás sikertelenségének egyik oka az, hogy a rendőrségnek még min-

dig nem sikerült a támadás összes adatait kihallgatnia. Az utasok nagyrésze akik a támadás áldozataul estek, Ploiesiben laknak és eddig még a ploiesi rendőrség nem küldte át a fővárosi rendőrségéhez a vallomásaikról felvett jegyzőkönyveket. A rendőrség így csak azt próbálja kideríteni, hogy milyen autót utaztak a banditák a támadás elkövetése előtt. Az eddigi adatok arra mutatnak, hogy a rablók Chevrolet taxiautót utazhattak. Ezen a nyomon elindulva a

rendőrség őrizetbe is vett két soffört, akik egy Chevroletet tartózkodtak a standon. A sofförök nem tudnak alibit igazolni és ellentmondó vallomásokot tesznek arra vonatkozólag, hogy szombaton hol töltötték az éjszakát.

A nyomozás eddigi eredménytelensége arra mutat, hogy a banda tagjai nyomtalanul eltűntek Bukarestből. Egyébként még mindig tartja magát az a feltevés, hogy egy Beszarabiából átruccant banda követte el a támadást.

Károly király felkereste a bukaresti külvárosok nyomortanyáit

A király meghallgatta a panaszokat és pénzt osztott ki a nyomorgók között

Bucuresti-Bukarest, február 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Károly király ama elhatározása hogy személyesen vizsgálja meg az ország népének helyzetét és hallgatja meg panaszait, mély tiszteletet vivott ki az egész ország lakosságában. A király tegnap már meg is kezdte elhatározásának végrehajtását. Dumitrescu királyi titkárral és Stoicescu ezredes adjutánsal az uralkodó tegnap autóbá ült és meglátogatta a főváros nyomortanyáit. A háüléktalanok menhelyénél szállt le, azután sorba látogatta a Rahovei uton lakó szegényembereket, akik sirva és mégis boldogan fogadták a királyt és panaszolták el ügyüket, bajukat. Károly királyt mélyen meghatotta a nyomorság borzalmas képe, pénzt osztogatott ki a többnyire munka nélkül álló nyomorgók között, megígérte, hogy élelmi szereket fog küldeni a részükre és vizsgáltatta őket. Az egybesereglett nép lelkes éljenzése közben távozott a király, aki rövidesen a főváros többi külvárosait is felkeresi.

A király ma folytatni fogja látogatásait Bukarestben és az ország különböző centrumaiban. A miniszterelnökség által e látogatásokról kiadott

fenti hivatalos kommunikén kívül minden, amit egyes lapok a király tegnapi látogatásáról irtak, teljesen a fantázia szüleménye.

Tilos a baksis a vasutnál

A vezérigazgató szigorú rendeletben tiltotta el a baksis elfogadását

Bucuresti-Bukarest, február 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ionescu tábornok, a CFR vezérigazgatója, aki hivatalbalépése után kiadta azt a példátlan nyelvrendeletet, amely szerint a vasutasok a szolgálatban csak román nyelven beszélhetnek és ezzel lehetetlenné tette azt, hogy a románul nem tudó kisebbségi polgárok, vagy külföldiek jegyet válthassanak a vonatra, vagy bármilyen más ügybajos dolgukat elintézzék, most újabb rendeletet adott ki.

A tábornok újabb rendeletében megtiltja a vasutasoknak, hogy bárkitől is

pénzbeli, avagy természetbeli ajándékokat fogadjanak el szállítási előnyök nyújtása ellenében. Amíg a vasutvezérigazgató első rendelete Európaszerte visszatetszést keltett, addig a baksisellenes rendelet mindenki tetszésével találkozik. A tábornoknak a rendelkezést rögtön a második rendeletnél kellett volna kezdenie. Az első nyugodtan elmaradhatott volna, mert csak kárt okoz a vasutnak és az ország presztizsének lerontására alkalmas, míg ez a második rendelet csak használhatja a vasutnak.

Percről-percre súlyosabbá válik a helyzet Spanyolországban

Alfonz király Azmar tengernagyot bizta meg kormányalakítással

A király nem kísérletezik több baloldali politikussal. Diktatura, vagy forradalom következnek? Ujabb republikánus tüntetések voltak.

Madrid, február 18. Spanyolországban a helyzet ismét felborult. Sanchez Guerra kormányalakítási kísérlete meg hiúsult, Alvarez pedig meg sem kísérelte baloldali kormány alakítását. Ezzel egyidejűleg a forradalmi elemek újabb nyugtalan, sőt forradalmi jellegű tüntetésekbe kezdtek, amit valószínűleg az a körülmény váltott ki, hogy Alfonso király Azmar tengernagyot bizta meg kormányalakítással, amit a monarchista körök intrikájának és befolyásának tulajdonítanak.

A helyzet borotvaélen táncol. E pillanatban nem lehet tudni még, hogy vajon véres és mindent elsöprő forradalom hullámja önti-e el Spanyolországot, vagy pedig egy újabb katonai diktatura terrorja következik, aminek kiindulási pontja a királyság megtartása lenne?

A drámai gyorsasággal változó spanyol eseményekről az alábbi, az események sorrendjében következő tudósítások számolnak be:

Allandó izgalom

Párizs, február 18. A lapok madridi táviratai szerint Spanyolországban a helyzet percről-percre súlyosabbá válik. Melchades Alvarez elhárította magától a kormányalakítási megbízást azzal az indoklással, hogy fáradozásai amugyis hiábavalónak bizonyulnak, mert a mai helyzetben lehetetlen koncentrációt létrehozni.

A Journal azt a hírt közli, hogy még egy kísérlet fog történni a válság alkotmányos uton való megoldására. Erre a szerepre a baloldali vezérlet szembentartó mozgolódás miatt letartóztatásban van.

A Havas távirati iroda jelenti, hogy Madrid lakosságát állandó csapateltolások hírei tartják izgalomban.

Tegnap az esti órákban tábornokok államesinyjének hírére kolportáltak

Az izgalmat keltő hírek mindenki hitelt adtak. A lakosság nagy tömegekben lepte el Madridban az utcákat és köztereket. Az emberek hevesen tárgyalták a politikai válság fordulóit és a kibontakozási lehetőségeket.

A monarchisták akciójába lépnek

Az esti órákban Madridban újabb republikánus tüntetések voltak, a melveknél különösen a külvárosokban összeültökések fordultak elő a riadókészültségbe helyezett karhatalmi csapatok és rendőrség, valamint másrésztől a rendbontó elemek között. 200 letartóztatás és néhány sebesülés fordult elő. A karhatalom egész éjjelen át riadókészületben volt. Berenguer tábornok, a leköszönt kormány miniszterelnöke, aki az új kormány megalakulásáig tovább vezeti az ügyeket, nyilatkozott a közbiztonsági intézkedésekről.

Kijelentette, hogy a csapateltolások és a karhatalom riadókészültségbe történt bevezetése irányuló intézkedés tőle származik.

mert a rendet és nyugalmat minden körülmények között fenn akarja tartani. A leköszönt miniszterelnök nyugalmra intti a lakosságot, mert ezzel a politikai válság megoldása is könnyebbé válik.

A monarchista vezetők éjjel 1 óráig többször értekezletet tartottak a madridi hadügyminisztérium palotájában. Az értekezlet után Garcia Prieto éjjel fél 2 óra tájban a királyi palotába ment, ahol közölte a királlyal, hogy az ország lakosságának többségét képviselő monarchista elemek változatlanul a király mellett állanak.

Legújabb jelentések szerint ismét Azmar tengernagy kormányalakítása került előtérbe és nincs kizárva, hogy kormányát még a mai nap folyamán meg is alakítja. Ez a véleménye Romanosz liberálistáru politikai vezetéknek is.

Ujra általános sztrájk?

Párizs, február 18. A lapok madridi jelentései szerint az éjszakai tömegtüntetések alkalmával különösen sok diákot tartóztattak le. A republikánus tömeg

egy monarchista politikai autóját megrohmozta és felgyújtotta.

A madridi általános sztrájk hírére még nem erősítették meg

A Matin tudósítójának távirata szerint a király nem fog több baloldali politikussal kísérletezni, mert ez annak veszélyét hordja magában, hogy a monarchisták kevésbé híven fogják szolgálni. Az uralkodó a királyné által informáltatta magát az angol politikai körökben támadt hangulatról s ennek hatására alatt fogja elhatározni újabb lépéseit.

Azmar dezignálása

Madrid, február 18. A király ma délután fél tizenegyre magához kérte Azmar tengernagyot, a haditengerészet fő parancsnokát s megbizta az új kormány megalakulásával. Azmar admirális, dezignált miniszterelnök kihallgatás után a palotából távozóban a sajtó munkatársai előtt kijelentette, hogy a kormányalakítási megbízást elfogadta s reménykedik abban, hogy sikerül a kormányt alakítania.

Csak papirkorsóban szabad felszolgálni a sört ezentul a berlini politikai gyűléseken

Megszűnik a sörös korsóval való fejbévágás lehetősége

Berlin, február 18. Hirschberg rendőrfőnök elrendelte, hogy politikai gyűléseken sört csak papirkorsókban szabad felszolgálni, üvegből való poharakban és korsókban nem, mert a népgyűlésekkel kapcsolatban majdnem mindig verekedések vannak, amelyekben a söröspoharakat fegyvernek használják. Még tovább megy Rothenburg (Lausnitz) rendőrfőnöke, aki megtiltja, hogy a politikai gyűlések szinhe-

lyeül szolgáló termekben asztalok legyenek. Az első és az utolsó tíz sorban a székeket szorosan össze kell kötni, úgy, hogy ne legyenek elmozdíthatók. Sört egyáltalán nem szabad kimérni, mert csak így lehet elkerülni, hogy az üvegek és poharak, amelyeket már előre fegyvereknek számnak, felhasználhatók legyenek. Ebben a városban majdnem mindennap vannak politikai gyűlések.

Letartóztatták egy skót nagyvállalat igazgatóságának tizenkét tagját

Ismert nagyiparosok vannak a letartóztatottak között

London, február 18. Az Amalgamated Silk Co. bukásának ügyével kapcsolatban letartóztatott 12 ember — mint most kiderült — egytől egytől a vállalat igazgatóságának köréből való. Az igazgatókat azzal vádolják, hogy a vállalat vagyonából 438.000 fontot a saját céljukra használtak fel és a nyilvánosság előtt úgy tüntették fel, mintha ez az összeg részvényekben a vállalat birtokában lenne. A gyanúsítottak között a legismertebb nagyiparosok egész sora van, így Tomlinson, aki a két és félmillió font alaptőkével rendelkező Combined

Egyptian Mills konzern alelnöke és számos más nagy iparvállalat igazgatója, továbbá Johnston, a nagybritanniai India Tyre and Rubber Co. helyettes elnöke.

A skót Amalgamated Silk Co. ügyével kapcsolatban a glasgowi rendőrség 12 embert letartóztatott. A letartóztatottak valamennyien ipari és pénzügyi körökben jól ismert nevek emberek. Az Amalgamated Silk Co., mint ismeretes, esődbe jutott és most áll felszámolás alatt. A letartóztatások óriási feltűnést keltettek.

Az egyetemi zavargások miatt tömegesen hagyják el a bécsi egyetemet a külföldi diákok

Bécs, február 18. A bécsi egyetem választásai alkalmával — mint az Uj Kelet is jelezte — nagy botrányok zajlottak le. A kampóskeresztesek minden kit megtámadtak, akiről feltételezték, hogy zsidó, vagy szocialista. A megrohmozás közben egy francia diákot is véresre vertek. A diák azonnal jelentést tett a bécsi francia követségen. A követ haladéktalanul szóbeli tiltakozást jelített be az osztrák külügyminisztériumban, az ügyet azonban békés uton intézték el, a nyilvánosság teljes kizárásával.

Nincs tanulmányi kedvezmény

Ez az eset azonban nem maradt hatás nélkül és a külföldi diákok egyre nagyobb tömegekben hagyják el a bé-

csi egyetemet. Az idegeneket állandóan az a veszély fenyegeti, hogy a kampóskeresztes vitézek meggátolják őket tanulmányaikban és rájöttek arra is, hogy Bécsben nemesak hogy semmiféle tanulmányi kedvezményben nem részesülnek, hanem sokkal többet kell különböző tandíjak és látogatási díjak fejében fizetniük, mint más egyetemeken. A bécsi egyetemet erősen klerikális szellemben vezetik. Az a régi liberális szellem, amely a bécsi egyetemet áthatotta és amely az egész világon tekintélyt és becsületet szerzett számára, erősen tűnőben van. A mai kormány szívesen nézi a reakciós elemek tultengéseit az egyetem falai között. Ez pedig a demokratikus orszá-

A legolcsóbb beszerzési forrás az ő petróleum termékek részlete

Autó-benzin, petróleum, motorin, jök, autógumik, alkatrészek az

AURORA PETROLIFERA

Cluj, Calea Regele Ferdinand 62
Telefón 855

gokból jövő ifjuságnak egyáltalán nincs inyére. Franciaországból, Itáliából és Spanyolországból a haladás útjaival jönnek az ifjak külföldi termékekre és ha ezt nem találják, akkor egyszerűen hátat fordítanak neki.

Olaszországba mennék a bécsi egyetemről menekült diákok

A bécsi egyetemről az idegenek liába mennék, főleg Páduába, ahonnan sok kedvezményben is részesülnek. Jellemző az egyetem idegenkedésére, hogy a külföldiekkel szemben már az a tény, hogy a birodalmi németek kivételével minden külföldi a tanpénzek háromszorosát és ötszörösét fizeti. Ugyanakkor áll a vizsgadíjakra és az avatási díjakra is. Ilyen körülmények között idegen diák például az orvosi kar vizsgadíjak és kurzuspénzek fejében 2000 shillinget fizet, amit csak egész jómódu családok gyermeke engedheti magának. Ezer shilling ugyanis körülbelül 25 ezer lejnek felel meg.

Az idegeneket azonban nemesak egyetemen használják ki, hanem a főiskolákon is. A textilipari tanintézetek például van egy három hónapos kurzusa, amelynek látogatási díja a földiek számára 40 shilling, a külföldiek azonban már 200 shillinget fizetnek. Ezzel szemben Párizsban, Páduában, Paviában a külföldi származású egyetemiek hallgatók egyáltalán nem fizetnek tandíjat.

Uj megszorítás

Mindehhez hozzájárul, hogy a kampóskeresztes tanárok egészen új rendszert vezetnek be. Hamburger professzor kezdeményezésére ugyanis új szabályokat vezettek be az egyetemen, hogy a vizsgák ismétlésére utasított jelöltek az eddiginél sokkal hosszabb ideig tartoznak várni újabb vizsgaterminusra, mint eddig. A külföldi tehát arra kényszerül, — bármennyire is elkészült a vizsga anyagával, — hogy hiábavaló módon hónapokig éljen egy városban, ahol semmi keresnivalója nincs.

Számos esetről tudnak, hogy a diákok abbahagyták a várakozást és elutaztak Bécsből, hogy más egyetemen fejézzék be tanulmányaikat.

Ki a bolgárokról

Egy másik rendelkezés, amely különösen súlyosan érinti a külföldieket az, hogy az a jelölt, aki február 15-én kezd letenni orvosi vizsgáit, az előző 12 vizsgából csak háromat tehet le huzavíg. Nem tekintik azt, hogy az illető már megtanulta a tananyagot és hogy sokkal előbb is lehetne a vizsgáit.

Mindehhez hozzájárul egyes nemzetlista tanárok magatartása. A törvényeski orvostani intézetben nemrég megtörtént, hogy egy egyetemi tanár a vizsgán megtudta, hogy a jelölt Bogdanofnak hívják. Erre a professzor kijelentette, hogy semmi szükség nincs bolgárokról, legjobban ha ezek a diákok otthon maradnak. Az ilyen elfogultságok igazán nem alkalmasak arra, hogy a bécsi egyetemre invitálják a külföldieket.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETRE

ROTBART MOND EXTRA
Vezérképviselő: C. DUISBERG
București 1. Str. Carol 3

Roth

Hat esztendő a liberálisok k...
Tatarescu mi...
Kolozsvárr...
meddig kisebb...
szer éppen az...
Kolozsvárra, a...
első revizion...
híre érkezett...
természetes, ho...
ter sajtóteáján...
esett sok szó, ...
volt akkoriban...
gyobb szenzáci...
— Miféle ang...
telenében a vit...
mi funkcionári...
legfőbb rendőre...
nem is angol, ...
mere az nem ma...
Mi már akkor...
thermere nagy...
gyon is tisztav...
gyaradtuk nyo...
örült ennek a n...
állami funkcion...
fejét:

— Ha — má...
kár. Jobb lenne...
könyvben lehet...
egész revizionist...
Talán nem is...
mondott. Különb...
Kelet-Európában...
jobb kompromit...
ha rásütik valam...
zsidó bélyegyet. M...
híres, nevezetes...
cura, aki hol...
Barbu Inocentwá...
sajtó hasábjain, ...
fújt a szél. De me...
azok szerint, akik...
debbet huzták, a...
borui, azok száma...
béke nem tetszik...
békét. Amint ho...
minden buját és...
dők csináltak. M...
zsidó mögött ne álla...
dó maffia?

Ez az apró kis...
tolt most eszünkbe...
vasztpárt ifjusági...
a Chemarea, mié...
er mulva újra felt...
elfelejtett legendá...
szóval a zsidókra...
mozgalmat. Nyilván...
Rothermeret meg...
kor a legegyszerű...
mittájja örök időkr...
revizionjának a gon...
zincsa hosszú cikks...
Chemarea hasábjai...
széki revizionjának a p...
első cikkben a rev...
téről hord össze...
Hogy ez adatok kö...
rencet, a magyar re...
is kinevezi zsidónak...
tes. Rothermere-ről...
ezt állítja, hogy egy...
angol zsidó, akinek...
legújabb passziója.

Kénytelenek vagy...
alluziót is szétromb...
róla, Herceg Ferenc...
hogy valamikor Herz...
ták, de nem azért, m...
szért, mert budai so...
Rothermere pedig so...
Meer, mielőtt lord le...
worthnak hívták le...
híres londoni sajtó...
öccse és örököse. An...
hogy ráadásul katolik...
zo, mert Angliában...
katolikus lord, lévén...
kánus. És annyira...
egyike az angol antis

Mécs Lá...
Üveglegend...
Vidékre utánvét...
LEPAGE.

Rothermere vagy Roter-Meer?

Hat esztendővel ezelőtt, amikor még a liberálisok kormányozták Romániát, Tatarescu miniszter sűrűn látogatott a Kolozsvárra. Tatarescu, aki félig-meddig kisebbségi miniszter volt, egyszer éppen azon a napon toppant be Kolozsvárra, amikor Rothermere lord első revizionista zászlóbontásának híre érkezett meg Erdélybe. Az csak természetes, hogy a kisebbségi miniszter sajtóteáján főleg az angol lordról esett sok szó, hiszen Rothermere neve volt akkoriban a legfrissebb és legnagyobb szenzáció.

— Miféle angol lord — intézte el hír telemben a vitát egy igen magas állami funkcionárius, aki azóta az ország legfőbb rendőre lett — hiszen ez a lord nem is angol, hanem zsidó. Rothermere az nem más, mint Roter Meer.

Mi már akkor is tudtuk, hogy Rothermere nagyon is nem zsidó és nagyon is tisztavérű angol. Meg is magyaráztuk nyomban. Nem nagyon állt ennek a magyarázatnak a fő-fő állami funkcionárius és megcsóválta a fejét:

— Hm — mondotta — kár, nagy kár. Jobb lenne, ha mégis zsidó volna, komolyan lehetne pocskékká tenni az egész revizionista mozgalmat.

Talán nem is tudta, milyen igazat mondott. Különösen Romániában, de Kelet-Európában egyebütt is, nincs jobb kompromittálási lehetőség, mint ha rásütik valamire, vagy valakire a zsidó bélyeget. Még jól emlékszünk a híres, nevezetes londoni Barbu Ionescu-ra, aki hol Marcu Leibovits, hol Barbu Ionescu-va avaszták a romániai sajtó hasábjain, aszerint, hogy merről fúj a szél. De megszoktuk azt is, hogy azok szerint, akik a háborúból a rövidbebet húzták, a zsidók csinálták a háborút, azok számára pedig, akiknek a béke nem tetszik, a zsidók csinálták a békét. Amint hogy általában a világ minden buját és bánatát mind a zsidók csinálták. Miért éppen a békervizió mögött ne állana valami titkos zsidó maffia?

Ez az apró kis intermezzo azért juttat most eszünkbe, mert a nemzeti pártot ifjúsági szervezetének lapja, a Chemarea, miért miért nem, most 6 év múlva újra feltámasztja ezt a már elfelejtett legendát és némi céltudatos sággal a zsidókra keni a revizionista mozgalmat. Nyilván azt hiszi, hogy ha Rothermeret megteszik zsidónak, akkor a legegyszerűbb módon kompromittálja örök időkre a békeszerződés revizionjának a gondolatát. Petre Petrica hosszú cikksorozatát indította a Chemarea hasábjain, a békeszerződés revizionjának a problémájáról és az első cikkben a revizionizmus történetéről hord össze egy halom adatot. Hogy ez adatok között Herczeg Ferencet, a magyar reviziós liga elnökét is kinevezi zsidónak, az csak természetes. Rothermere-ről pedig egyszerűen azt állítja, hogy egy meggazdagodott angol zsidó, akinek a revizionizmus a legnagyobb passziója.

Kénytelenek vagyunk a Chemarea állításait is szétrombolni. Mit tehetünk róla, Herczeg Ferenc nem zsidó. Igaz, hogy valamikor Herzog Francinak hívták, de nem azért, mert zsidó, hanem azért, mert budai sváb volt az apja. Rothermere pedig sohasem volt Roter Meer, mielőtt lord lett volna, Harmsworthnak hívták és Nordcliffenak, a híres londoni sajtókirálynak unokája és örököse. Amnyira nem zsidó, hogy ráadásul katolikus is, ami nagy szó, mert Angliában nagyon kevés a katolikus lord, lévén a főúri rend anglikánus. És amnyira katolikus, hogy egyike az angol antiszemiták kivéző-

*
félében levő példányainak. És amnyira antiszemita, hogy ő volt az, aki jóval a reviziós kampány előtt azzal tünt fel, hogy vezérlapjának, a Daily Mail hasábjain akciót indított, hogy Anglia mondjon le a palesztinai mandátumról

Olaszország javára, mert Olaszországban jobban fogja tudni megvédeni a katolikus érdekeket Palesztinában a zsidó kolonizációval szemben.

Vannak és voltak Angliában zsidó lordok, de ezek az egyéb nyugati országok asszimiláns zsidó báróval ellentétben sohasem rejtették véka alá zsidóságukat, sőt nyílt sisakkal álltak az élére a cionista mozgalomnak. Itt van például a nemrégiben elhunyt lord

Melchet, az egykori Sir Alfred Mond, lord Reading, a volt indiai alkirály, Sir Herbert Samuel és a többi nemesített és bárósított angol zsidó. Ha tehát a Chemarea kompromittálni akarja a revizionista mozgalmat, keressen valaki egyebet és nyugodjék bele abba, hogy sem Herczeg Ferenc, sem Rothermere nem zsidók.

Nem Roter Meer, hanem tényleg Rothermere.

Ma dől el a kölcsön ügye

A kormány gazdasági bizottsága táviratilag közli Popovici pénzügyminiszterrel a kormány végső feltételeit

Bucuresti-Bukarest, február 17. A Dimineata párizsi magántáviratai szerint a kölcsön útjába még mindig nehézségek állanak. A kibocsátási árfolyam sincs még megállapítva. Tegnap délelőtt hollandi és belga kiküldöttek érkeztek Párizsba, akik közölték a Dimineata szerint Popovici-val, hogyha Románia nem rendezi a magánvasutakból és az erdélyi városok háboru előtti tartozásaiból eredő hollandi követeléseket, úgy az amszterdami tőzsdén beszűntetik a román papírok jegyzését.

Az újabb párizsi táviratok szerint a kölcsöntárgyalások kedvezőre fordultak. Bizonyos kérdések eldöntésére vonatkozólag Popovici a kormány gazdasági delegációjának avizóját kérte. A bizottság ma este összeül és dönteni fog a pénzügyminiszter által közölt feltételekről, majd instrukcióit azonnal táviratilag közli Popovici-val.

Az Adeverul azt írja, hogy Titulescu jelentékenyen támogatta a párizsi kölcsöntárgyalásokat és intervenciójának

eredménye az egész vonalon érezhető volt. A román delegáció egyébként memorandumot készített, amelyben részletesen és pontosan foglalkozik azokkal a vitás kérdésekkel, amelyeknek megoldását feltételként követelik Romániától. A memorandum tartalmazza Románia konkrét javaslatait ezeken a vitás ügyekben az elítélésében. A memorandumot eljuttatták a kölcsönről tárgyaló bankárokhhoz, a francia kormányhoz és a Francia Bankhoz.

A zsilvölgyi bányatársulatok elállottak a tizenöt százalékos bérredukció tervétől

A munkaügyi minisztériumban folynak a tárgyalások a munkások és munkaadók között

Bucuresti-Bukarest, február 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Részletesen ismertette az Uj Kelet azokat a tárgyalásokat, amelyek napok óta folynak a munkaügyi minisztériumban a zsilvölgyi bérredukciók és munkáselbocsátások kérdésében. Mint ismeretes, a bányatársulatok elálltak a 15 százalékos bérredukció azonnali végrehajtásától és február 15-én a munkások számára csak előlegeket utaltak ki, mert a bérredukcióra vonatkozó tárgyalások befejezéséig nem intézkednek a levonásokra vonatkozólag. A minisztériumban tegnap egész napon tartó tárgyalások vették kezdetüket a munkások és bányatársulatok képviselői között. Az értekezleten Hatieganu Emil munkaügyi miniszter elnökelt, aki felhívta a két egymással szembenálló csoport képviselőit, hogy igyekezzenek a megértés szellemében hozni határozatokat a vitás kérdésekben.

A zsilvölgyi bányatársulatokat az értekezleten Bujor és Mircea Ionescu mérnök-

kök. A munkaügyi minisztériumot Hatieganu Emil mellett Stavri Cunescu munkaügyi vezérigazgató és Panait vezérinspektor képviselték. A munkásság részéről Gherman Eftimie országgyűlési képviselő, a bányászszindikátus elnöke, Mihai Péter szakszervezeti titkár, Garboveanu, a fém munkások szövetségének titkára, Hornung Romulus, Moldovan Márton, Crăciun Jenő, Jurca Petru, Balog Ferenc, Galgoczi József, Bir János, Gh. Petreanu és Trăncă Ion, szakszervezeti elnökök és titkárok jelentek meg.

Az egész nap folyamán tartó tárgyalások eredményeként a munkásszervezetek delegátusai hajlandók voltak elfogadni bizonyos mérvű bérredukciót. Ez a bérredukció azonban csak az alappfizetésekre vonatkozik, amelyekhez még élelmezési, lakbér és családi segélyek járulnak hozzá. Az elvbeli megállapodások szerint csak azon munkásoknak fizetéséből vonnak le, akik hetenként legalább négy napot dolgoznak. A munkások 75 százaléka ugyanis

csak három napot dolgozik hetenként a Zsilvölgyében, a fennmaradt 25 százalékban vannak olyanok, akik 4, 5, illetőleg 6 napot dolgoznak. A munkaadók a 4 napot dolgozó munkásoktól pedig 20 százalékot akarnak levonni.

Ezzel szemben a munkások delegátusai azt kérik, hogy a levonások a következő alapon történjenek:

- 2-3000 lejig terjedő fizetéseknél 3 százalék.
- 3-4000 lejig terjedő fizetéseknél 5 százalék.
- 4-5000 lejig terjedő fizetéseknél 8 százalék.
- 5000 lejtől feljebb 10 százalék.

A munkásság enegedményei az első percekben nem elégitették ki a munkaadókat. A tárgyalások egész napon keresztül e feltételek körül forogtak. A megbeszélések előreláthatólag még pár napig fognak elhuzodni.

Weizmann méltósággteljes válaszirata Macdonaldhoz

„Nem kedvezményekért, hanem jogokért harcoltunk“

Cluj-Kolozsvár, február 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentettük röviden, hogy dr. Weizmann Chaim, a cionista világszervezet elnöke Macdonald miniszterelnök hozzáintézett levelének kézhezvétele után nyilatkozatot tett közzé, amelyben leszögezi álláspontját az új angol kormánynyilatkozattal kapcsolatban. Weizmann kijelentéseinek szövegéből valószínűnek látszik, hogy az ugyancsak tárgyalások anyagát képezte az angol kormány és a cionista szervezet között. A nyilatkozat méltósággteljes és tartózkodó hangja érdekesen tükrözteti vissza a cionizmus megerősödött politikai helyzetét. A Weizmann által közreadott kommuniké egyébként így szól:

Nagy örömmel vettem kézhez Macdonald miniszterelnök levelét, amelyet — úgy tudom — holnap nyilvánosságra fognak hozni. Ha e levéllel kapcsolatban most nyilatkozom, csakis a saját személyemben beszélhetek. Annak ellenére, hogy élnem kell a fenntartással, mégis biztos vagyok benne, hogy a zsidó közvélemény jelentékeny részének véleményét és érzését fejezem ki.

Üdvözlötök a miniszterelnök és kabinet által nyújtott alkalmat, hogy ügyünket megvitathassuk a kormánybizottsággal. Lehetőséget nyújtottak számunkra, hogy a problémákat teljesen megvilágíthassuk,

hogy szabadon mondhassuk el véleményünket és számos alapvető, az 1930 októberében kiadott Fehér Könyvben fölvetett kérdést tisztázzunk. Nem kedvezményekért, hanem jogokért harcoltunk. Olyan jogokért, amelyek megilletnek bennünket a mandátum alapján, amelyeket azonban az 1930 októberi Fehér Könyv véleményünk szerint súlyosan megsértett. A miniszterelnök csütörtökön kifejtette az alsóházban, hogy a levelet, amelyet hoztam volt szives intézni, úgy kell tekinteni, mint hivatalos interpretációját a Fehér Könyv ama részeinek, amelyekkel a levél foglalkozik. A levelet a Népszövetségnek is, mint hivatalos dokumentumot fogják elküldeni és instrukcióként fog szolgálni Palesztina kormányzója számára egy hozzáintézett rendelkezés keretében. Minthogy a kormánypolitikának ilymódon kifejtett formája hivatalos kormánydirektíva is lett, véleményem szerint a levél ismét megteremtette alapját a mandatárius hatalommal való együttműködésnek, amelyre a mi politikánk épült.

A veszteségek, melyeket tavalyi súlyos politikai krízis okozott műveinknek, igen komolyak. Palesztina nehéz gazdasági depresszió alatt állott, olvan nyomás alatt, amely ugyan bizonyos fokig a világgazdasági krízistől függött, amely azon-

ban a politikai helyzet következtében lényegesen súlyosbodott. Nem volt meg minden gazdasági kezdeményezésnek és fejlődésnek előfeltétele: a bizalom. Miután ismét helyreállították az együttműködés bázisát, kell, hogy feléledjen a bizalom Palesztina gazdasági jövőjében és a világ zsidóságának kettőzött energiával kell folytatnia Palesztinában az újáépítés nagy művét.

A zsidó nemzeti otthon ujjáépítése körül munkánk szükségszerűen használ nemcsak a zsidóknak, hanem Palesztina minden lakosának. Ez a munka áldásává lehet az araboknak is, akik ép úgy szenvedtek a gazdasági krízis és a mi gazdasági munkálatainkban beállott zavar következtében, mint mi magunk. Viszont, ha gazdasági életünk fel fog virágozni, akkor ők is kell, hogy ebből kivegyék a maguk részét. A mi munkánk meg fogja könnyíteni a palesztinai kormány helyzetét, amely sok év óta most először mutatott ki költségvetésében komolyabb hiányt.

El vagyok telve attól a reménytől, hogy a három fél: a mandatárius kormány, az arabok és mi magunk is össze fogunk jönni és konstruktív tervet fogunk kidolgozni Palesztina jövő boldogságáért és fejlődéséért.

Mécs László: Versek 136 lej
Üveglegenda Versek 136 lej
Vidékre utánvétellel küldi
LEPAGE, CLUJ

szerszámi forrás az ószi
termékek részlete
 petróleum, motorin, olaj
mik, alkatrészek az
PETROLIFER
Regele Ferdinand 62
telefon 855
uságnak egyáltalán
ancianszágból, Itáli
szágból a haladás
az ifjak külföldi egy
zt nem találják, akk
fordítanak neki.
számba mennék a bé
ról menekült diákok
méről az idegenek In
őleg Páduába, ah
nyben is részese
nem idegenkedés
mben már az a tém
i németek kivétel
a tanpénzek három
rösét fizeti. Ugyan
ra és az avatási d
örülmények között
lálul az orvosi kar
kurzuspénzek fejé
zet, amit csak egész
gyermeke engedh
illing ugyanis kö
k felel meg.
azonban nemesak
lják ki, hanem m
textilipari taníté
egy három hónap
látogatási díja be
0 shilling, a külfö
200 shillinget fiz
n Párizsban, Pádu
külföldi származás
k egyáltalában ne
Uj megszorítás
járul, hogy a kamp
egészen új rendsz
Hamburger profes
sére ugyanis új
és egyetemen, hog
re utasított jelölt
hosszabb ideig ta
vizsgaterminus
ldi tehát arra ké
nyire is elkészült
— hogy hiabaval
eljen egy városba
valója nincs.
adnak, hogy a diá
a várakozást és el
gy más egyetem
ányaiakat.
Ki a bolgárokkal
kezés, amely küll
nti a külföldiek
aki február 15-én
vizsgáit, az előit
armat tehet le hus
azt, hogy az illet
anyagot és hogy
né a vizsgáit.
árul egyes nacion
artása. A törvény
zetben nemrég
y egyetemi tanár
hogy a jelölt
t. Erre a profes
gy semmi szükség
zjobb, ha ezek az
k. Az ilyen elfo
m alkalmasak ar
etemre invitálják

Befejeződött a bizonyítási eljárás a Czur Salom perben

Ma hangzanak el a perbeszédék. A magánvád tanui megdöntötték a védelem állításait

Cluj-Kolozsvár, február 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Czur Salom-per második napja izgalmas szöcsaták és több órát igénybevevő tanukihallgatások után fejeződött be. A bíróság elé sorba léptek a magánvád tanui, akiknek előadásaiból fényt derült a Czur Salom akció jelenlegi helyzetére és megdöntötték azokat az állításokat, amelyeket az első, a védelem által beadott tanúk sorakoztattak fel. A már-már mellékvágyokra terelt tárgyalás ismét eredeti medrébe került vissza a szerdán kihallgatott tanuk vallomásai nyomán. Az első napon a védelemnek legfőbb gondját képezte annak bizonyítása, hogy a Czur Salom-akció törvénytelenül működött Romániában. Dr. Ghilezan Livius néhány-szor kísérte meg a bíróság figyelmét arra felhívni, hogy a Czur Salom-akció igazgatósága nem volt román törvényszékben bejegyezve, mérlegelt a Monitorul Oficialban nem közölte. A másik pontja a vádlottak illetőleg a védelem által megkísérelt bizonyításnak az volt, hogy az akció költségeit kontrollálja és bizonyítani igyekeztek, hogy a társaság által Palesztinába és külföldi megbeszélésekre küldött delegátusok horribilis költségeket számoltak el, amelyeknek következtében megkárosították a Czur Salom szövetkezet tagjait.

A költségzárakat jóváhagyta az igazgatóság

Az első tanu, aki ezekben a kérdésekben kellő adatokkal szolgált a törvényszék előtt, dr. Halberg beszercei ügyvéd volt, aki minden részletkérdésre kiterjedő, másfélórás vallomásaiban sorra cáfolta meg a védelem által fenntartott vádak. Halberg, aki a Czur Salom-akció igazgatóságának tagja volt és ott vezetőszeretpelt töltött be, kijelentette, hogy az igazgatóság az összes, utazásokról szóló költségzárakat kontrollálta és azokat jóváhagyta. Ha történtek helyesbítések és viták a költségek megállapítása körül, az nem változtat azon a tényen, hogy az igazgatóság a költségzárakat minden egyes esetben jusztifikálta.

A Czur Salom-akció története

Dr. Kertész Jenő a magánvád képviselője tett fel kérdéseket Halberg Gyula dr.-nak, aki kimerítően ismertette a Czur Salom-akció történetét. A Czur Salom-akció 1925-ben alakult, amikor a Palesztina-építés hatalmas lendülettel haladt előre. A kolóniák a földből nőttek ki és minden jel arra mutatott, hogy pár év-tized leforgása alatt Palesztinában virágzó zsidó állam lesz. Az általános hangulatnak és bizakodásnak ebben az időszakában vetették fel a palesztinai erdélyi zsidó város építésének tervét, amely akkor teljesen időszerű volt és azokhoz a teljesítményekhez viszonyítva, amelyeket Palesztina zsidósága produkált, megvalósítható akciónak ígérkezett.

Ezután dr. Halberg ismerteti azokat a tárcvalásokat, amelyek a Czur Salom igazgatósága és a Haifa Bay társaság között folytak, majd elmondja, hogyan történtek a jegyzések. Az igazgatóság éppen dr. Weissburg Chaim tanácsára azt az elvet követte, hogy minden jelentkezőnek tudtára adta, miszerint a földre befektetett tőkét évekig nélkülözniük kell, mert az legjobb esetben csak évek múlva hozhatja meg a gyümölcsét.

A Czur Salom-akció jelenlegi helyzetéről dr. Halberg elmondta, nem igaz az, hogy a Czur Salom-akció földjegyzőit megkárosították volna. A földterület, amely egyike a legnagyobb jelentőségű palesztinai földdaraboknak, ma egy abszolút jobonítási társaságnak van a birtokában. A társaság részvényeinek 92 százaléka a Keren Hajjeszód bírja, amely magában is elég garancia arra, hogy a földterület jó kezében van. A Czur Salom igazgatósága azonban még mindig nem veszi át a földterületet, mert a Haifa Bay-jel kötött szerződés értelmében ez városi területet kell hogy adjon. Éppen ezért rövidesen egy olyan tranzakciót hajtanak végre, amelynek során Haifa közvetlen közelében kap a Czur Salom-társaság hasonló nagyságú városi területet.

A délutáni tárgyalás

A délutáni tárgyaláson elsőnek Szenes Henrik aradi gyárigazgató tesz hasonlóan kimerítő vallomást. A magánvád többi tanui, dr. Neufeld Mihály, Zodik Jenő és Fischer Lipót tesznek egybehangzó vallo-

mást. Fischer Lipót arra vonatkozólag mond adatokat, hogy miként került dr. Weissburg Chaim Erdélybe vissza a Keren Kajemeth-kampány során. Dr. Gara Ernő ugyanis cikkeiben azt állította, hogy a cionisták elleneztek Weissburg visszatartását. Fischer Lipót elmondja, hogy a Keren Hajjeszód kuratórium-ülésein dr. Marton Ernő vetette fel azt a tervet, hogy Weissburg Chaimot Erdélybe meghívják. A tervet minden cionista helyeselte, csak

dr. Kohn Hillel és dr. Hamburg József elleneztek.

A magánvád ezután elegendőnek tartotta a tanuk által nyújtott bizonyítékokat és dr. Kertész Jenő bejelentette, hogy a többi tanukihallgatásoktól eláll. Ezután dr. Kertész Jenő néhány írásbeli bizonyítékot prezentál, majd az elnök bejelenti, hogy a bizonyítási eljárás befejeződött és a perbeszédre szombat délelőtt kilenc órakor kerül sor.

Manoilescu minisztert Budapestre hívják

Ismét részt vesz a tavaszi mintavásáron

Budapest, február 18. Manoilescu Mihály, Románia kereskedelmi és iparügyi minisztere tavaly tavasszal még mint a romániai kereskedelmi és iparkamarák szövetségének elnöke, a kamarák küldöttségének az élén tudva-lóleg meglátogatta a budapesti Nemzetközi Vásárt és az alkalommal a budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában egy nagyszerű előadást is tartott. Ertesztésünk szerint a Vásár vezető-

sége most lépéseket tett annak érdekében, hogy Manoilescu az idei Vásárt is meglátogassa, ami vitathatatlanul nevezetesen eseménye lenne a román-magyar gazdasági közeledésnek. Információink szerint a meghívás sikerét alátámasztja az a körülmény is, hogy kilátás van arra, hogy Románia az idén egy önálló kiállítással vesz részt a budapesti Nemzetközi Vásáron.

Egy alvajáró newyorki fiatalember álmában megölte fogadott testvérét és súlyosan megsebesítette szüleit

Newyork, február 18. Nem minden-napi eset foglalkoztatja napok óta a newyorki rendőrséget. A büntény főszereplője a 28 éves, spanyol származású Michel Filosa. Egészséges, erős fiatalember, aki azonban — alvajáró. Éjjelenként hirtelen felugrik ágyából, macskaügyességgel kuszik fel a 12 emeletes ház tetejére s ott, a szédítő magasságban járkál, akárhányszor mindenféle vakmerő, nyaktörő mutatványokat végez. Aztán — mintha mi sem történt volna — visszatér ágyába és nyugodtan alszik. Hogy az éjszaka egy részét hol töltötte, arra reggel sohasem tud visszaemlékezni.

A fiatalember betegségéről sokáig szülei sem tudtak. Michel Filosa ugyanis a lakás egyik távolabbi szobájában halt. Különben is rendszeren az esőcsatorna szélén járt. Egy alkalommal a szemközti ház egyik lakója ki-nézett az ablakon és meglátta a fiatal-embert. Azt hitte, hogy betörő és fel-lármázta a rendőrséget. A rendőrök hamarosan észrevették, hogy alvajá-róval és nem betörővel van dolguk, miért is a tűzoltókat hívták segítségül. Ezek azután tolóletrán felkuszáltak a 12 emeletes ház tetejére és óvatosan, ügyesen lehozták az ott fel és alá járkáló, né-ha futásnak eredő, táncoló betegét.

A kétségbesett szülők kórházba ad-ták Michelt. Körülbelül 2-3 hónapig volt ápolás alatt. Ugy látszott, hogy teljesen meggyógyult és hazabocsá-tották.

Valamelyik este azonban a régi baj ismét feltámadt. Egyik éjjel Michel felült ágyában, azután kilépett belőle és hálóruhájában lassan, nesztelen lép-tekkel körüljárta a szobát. Amint az asztalhoz ért, egy ott fekvő borotvát kezébe vett és folytatta sétáját. Majd a kandalló felé tartott, amilyen át az-előtt a tetőre kuszott, de hirtelen meg-gondolta magát. Óvatosan kinyitotta az ajtót, a mellette lévő szobán át a harmadikba nyitott. Ebben a szobában aludt Salvátor de Hall, Michel szülei-nek fogadott fia.

Michel lassan közeledett az ágy felé. Salvator azonban felriadt.

— Ki az? — kérdezte. Nem kapott választ, de már ekkor Michel rávetette magát.

A tizenhatéves fiatalember látta a szörnyű veszedelmet s birokra kelt Mi-chellel, közben segítségért kiáltott. A tülekedés, kiabálás felriasztotta az egész családot. Az első, aki a szobába rohant, Filosa édes anyja és nővére voltak. A dühösen védekező valószínűleg nem ismerte fel őket, mert vad

világmarka megújítja a nemibetegségek-től.

szenvedéllyel támadt rájuk. Bár már valamennyien meg voltak sebesülve, csak arra törekedtek, hogy a holdkő-rost lefogják és kicsavarják kezéből az éles borotvát. Végül hosszabb dula-kodás után sikerült hátulról lefogni a szerencsétlent. Közben a szomszédok értesítették a rendőrséget, amely nagy készültséggel sietett a helyszínére. Ek-korra azonban Michelt már ártalmatlan-ná tették.

A fiatalember szótalan ült a széken és mereven nézett maga elé.

A rendőrtiszt rászólt: — Tudja, hogy halálosan megsebez-te Salvátort és súlyos sebeket ejtett édesanyján és nővérére is!

Michel bólintott. — Valami ilyent álmodtam. Azután körülnézett.

— Hogy kerültem ide az ágyamból? — Sehogy sem akarta elhinni, hogy mindezt nem álmodta, hanem valóban megesimálta. A szerencsétlen Salvátort kórházba vitték, ahol néhány óra mul-va seibe belehalt. Michelt a rendőr-ség letartóztatta, de csakhamar átszál-lították a kórházba.

A közönség most kíváncsian várja a fejleményeket: felelősségre vonják-e és gyilkosság miatt vád alá helyezik-e Michelt, vagy pedig minthogy tettét beszámíthatatlan állapotban követte el, a gyilkossági vádat vele szemben elejtik.

Berenguer az új spanyol kormány hagügyminisztere

Madrid, február 18. A késő esti órák-ban érkező távirati jelentések szerint Aznar deignált spanyol miniszterel-nök benyújtotta kormánylistáját az uralkodónak. Az új kormány tagjai között Berenguer volt miniszterelnök a hadügyminiszteri tiszteet kapta meg. Az új kormány összetétele a következő: Miniszterelnök Aznar, külügy Romanonéz, hadügy Berenguer, belügy Ri-jon, igazságügy Dell Vulmacemas, ipariügy Ventopca, munkaügy La Ci-erva, közoktatásügy Marqise de Bu-galal, közlekedésügy Maura.

— Moszkvában kétszáz spekuláns tartóztattak le. Londonból jelentik: Moszk-vai jelentés szerint 200 spekuláns és áru felhalmozót tartóztattak és rendkívül bíróság elé állították.

— Rigában kitűnően felszerelt kom-munista nyomdát lepleztek le. Rigából jelentik: A rendőrség leplezte a kom-munisták kitűnően felszerelt nyomdá-ját, amelyből éveken át a röpiratok özőnével árasztották el Lettországot és a szomszédos államokat is. Egyelőre csak két tartóztatást tudtak eszközölni.

— Egy-egy évi börtönt kaptak Pil-sudsky merénylői. Bécsből jelentik: Varsóban a bíróság Pilsudski marsall ellen tervelt merénylet gyanúsítottjai közül hármat egy-egy évi szabadság-vesztés büntetéssel sújtott, két vádlot-tat pedig felmentett. Az ítélet megállá-pítja, hogy az elítéltek előkészületi ese-lekményig ugyan nem intottak el, de a merénylő szándék kétségtelenül meg volt állapítható s ezért is bűnhődniük kell.

— A csehszlovák kereskedelmi minisz-ter kérdést intéz a magyar kormány-hoz. Prágából jelentik: Matousek cseh-szlovák kereskedelmi miniszter kérdést fog intézni a magyar kormányhoz az-iránt, hogy közölné Prágával, hogy a magyar kereskedelmi delegációnak mi a közeljövőben munkaprogramja. A csehszlovák kormány a tárgyaló dele-gációk munkarendjét össze akarja egye-síteni.

A proféta gyermek

Edmond Fleg megrázó zsidó regény Ára 100 lej és portó KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN

Ady Endre költeményei

külön-külön kötetben — Olcsó kiadás

Uj versek
Illés szekerén
Magunk szerelme
Ki látott engem

Menekülő élet
Igy is történhetik
Szeretném ha szeretnéne k
Vér és arany

Minden titkok verseiből

Ára kötetenként 68 lej

Kaphatók az UJ KELET Könyvosztályában Cluj-Kolozsvár

HIR

Uj Kelet az egy-bánási zsidóság főszervezője: Dr. Felelős szerkesztő: Bukaresti szer-Hátszegi Ernő, H-keink utánnomá-megjelőlésevel ez

— A magyar Dunán-árnyvonalon szünetel-m. Budapestről jelen-még mintegy tíz százi-vasuti forgalom. N-olgoznak a pályák-ékesfehérvárral még-mó és telefonösszeköt-tő és nagy kerülővel. onalok helyrehozására-ak. Előbb mindeneset-onalakat állítják hely-forgalmat biztonságoss

— Hazaárulás nem-ondonból jelentik: A-törvényszék előtt siki-állott Villam Halder, állampolgár, aki min-clearing-hivatal alkalm-et ellopott és Párizs-b-son kiderült, hogy-son kénkedés miatt-ölték, aminek egy r-émet clearing-hi-tem volt előéletéről. V-ta fel, hogy annakide-ben kénkedett és a s-követte el, mert gyül-Sir Ernest Wilde bír-ádlottat a Németors-kirohanásáért és hozza-kezdésből nem kovács-hozzátette. megvetend-ber az, aki szülőhazáj-17 havi kényszermunk-életik.

— Akinek hashajt-orsosa Artin dragéet-nyú, a normálisnak-béltisztítást végez. O-

— A Stahlhelm elé-mánygyűlés feloszlatá-szavazási. indítványh-írást. Berlinből jelen-megszerezte a poros-felozlatására irányul-népszavazáshoz szükse-írást.

— Mire fordítják a-kantinkok jövedelmét-ük: Az angol hadité-egy a hajókon, mint-mányzati jogokkal va-guk rendelkeznek a-ség fölött. Ezek a ny-tös összeget tesznek-angol haditengerészet-az utolsó matrózig al-ján fognak dönteni-megtakarított tartalé-ják-e, hogy a hajók-kaszárnyákban hango-szereljenek fel.

— A beszélőfilm az-ból jelentik: A Londó-egyik népisokolájában-folytak a beszélőfilm-a megállapítására. A-szetrajzi és hasonló-filmeket mutatnak be-kiérdezik őket az é-paszlatatok alapján-sérletek indulnak me-60 iskolájában anna-hogy a modern iskolá-gosfilm minő szerepr-

— Az angol mozico-domból jelentik: Az-sűrűbben esik meg A-lönböző közigazgatá-hánynak a filmcenzur-előadóját azokat a-a cenzura betiltott-zurs vallási okokból-amely Sutton Vane-cimű darabjából kés-pában is ismert dar-abalottak egy nagy d-dorolnak át a tulvil-és III. osztályu hal-élő utasok volnának-renciák, problémák-ak közöttük, mint az-zött. A darabot Ang-zották, a belőle kész-filmcenzura betiltott-sal, hogy sérti a va-forgalomba hozói l-a cenzura döntése u-két grófság közigaz-Ezek a közigazgatá-kifogástalannak talá-tésével ellentétben-előadásra. Így mo-valamint Middlesex-területen mindenütt-filmcenzura nem tud-tító vézésének, m-igazgatási hatóság- pedig dezavualták a

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bányászati zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
 Helyi utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

A magyar Dunántulon még vagy tíz szárnyvonalon szünetel a vasúti forgalom. Budapestre jelentik: A Dunántulon még mintegy tíz szárnyvonalon szünetel a vasúti forgalom. Nagy apparátussal dolgoznak a pályák szabaddá tételén. Pécsfehérvárral még mindig nincs táv- és telefonösszeköttetés, Péccsel pedig csak nagy kerülővel. A munkálatok a vonalok helyrehozására folyamatban vannak. Előbb mindenestre a vasúti távíró-állomásokat állítják helyre, hogy a vasut-üzemeltetés biztonságossá tegyék.

Hazaárulás nem enyhítő körülmény. Londonból jelentik: A londoni büntető-törvényszék előtt sikkasztással vádolva állott Villam Halder, német származású illampolgár, aki mint a londoni német clearing-hivatal alkalmazottja, több eseket ellopott és Párizsba szökött. A tárgya-son kiderült, hogy a vádlottat Berlinben kémkedés miatt fegyházbüntetésre ítélték, aminek egy részét ki is töltötte. A német clearing-hivatalnak sejtelmé-vel volt előéletéről. Védekezésül azt hoz-za fel, hogy annakidején Anglia érdeké-ben kémkedett és a sikkasztást is azért végezte el, mert gyűlöli Németországot. Sir Ernest Wilde bíró rendretasította a vádlottat a Németország ellen irányuló kémtevékenységért és hozzátette, hogy a kém-kedésből nem következhet érdemeket és hozzájárulást megvetendő gyalázatos em-ber az, aki szülőhazáját gyűlöli. Halder 17 havi kényszermunkára ítélték.

Akinek hasajtóra van szüksége, orvosos Artin dragét ajánl, mert köny-nyű, a normálisnak megfelelő, alapos bétisztítást végez. Olesó!

A Stahlhelm elérte a porosz tarto-mánygyűlés feloszlására irányuló nép-szavazási indítványhoz a huszezer alá-írást. Berlinből jelentik: A Stahlhelm megszerezte a porosz tartománygyűlés feloszlására irányuló indítványa feletti népszavazáshoz szükséges huszezer alá-írást.

Mire fordítják az angol tengerész-kanitok jövedelmét? Londonból jelen-lik: Az angol haditengerészet kantinjai ugy a hajókon, mint a szárazon önkor-mányzati jogokkal vannak ellátva s ma-guk rendelkeznek a teljes üzleti nyere-gek fölött. Ezek a nyereségek igen jelen-tős összeget tesznek ki s most az egész angol haditengerészet a tengernagyoktól az utolsó matrózig általános szavazás ut-ján fogják dönteni arról, vajjon ezt a megtakarított tartaléktöket arra fordít-ják-e, hogy a hajókon és a szárazföldi kaszárnyákban hangosfilm leadógépeket szereljenek fel.

A beszélőfilm az iskolában. London-ból jelentik: A London melletti Wembley egyik népiskolájában érdekes kísérletek folynak a beszélőfilmek nevelő hatásának a megállapítására. A tanulóknak termé-szetrajzi és hasonló tárgyú hangos tan-filmeket mutatnak be s később a tanítók kikérdezik őket az észlelték felől. A ta-pasztalatok alapján nagyobbababú ki-sérletek indulnak meg Middlesex grófság 60 iskolájában annak megállapítására, hogy a modern iskola tantervében a han-gosfilm minő szerepre van hivatva.

Az angol mozienczúra veresége. Lon-donból jelentik: Az utóbbi időben egyre sürribben esik meg Angliában, hogy a kü-lönböző közigazgatási hatóságok fittyet bányának a filmenczúra intézkedéseire és előadattják azokat a filmeket, amelyek a cenzúra betiltott. Legutóbb a filmenczúra vallási okokból betiltott egy filmet, amely Sutton Vane „Outward Bound” című darabjából készült. A Közép-Euró-pában is ismert darab arról szól, hogy a halottak egy nagy óceánjáró hajón vándorolnak át a tulvilágba. Vannak I. II. és III. osztályu halottak — mintha csak élő utasok volnának. Ugyanazok a diffe-renciák, problémák és előleletek uralkod-nak közöttük, mint az óceánjáró utasai kö-zött. A darabot Angliában mindenütt ját-szózták, a belőle készült filmet azonban a filmenczúra betiltotta azzal az indokolá-sal, hogy sérti a vallásos érzést. A film forgalomba hozói bemutatták a filmet, a cenzúra döntése után London, valamint két grófság közigazgatási közögeinek is. Ezek a közigazgatási emberek a filmet kifogástalannak találták és a cenzúra dön-tésével ellentétben engedélyt adtak az előadásra. Így most aztán Londonban, valamint Middlesex és Surrey grófságok területén mindenütt játszák a filmet. A filmenczúra nem tud érvényt szerezni be-tiltó vézésének, mert ezt csak a köz-igazgatási hatóságok utján tehetné, ezek pedig dezavualták a cenzurát.

Ujra óriási selyemcsempészés nyomára bukkant a bukaresti rendőrség

Az Orient expressz három utasánál hat bőrönd finom selyemáruval fogta tak le

Bucuresti-Bukarest, február 18. Bu-karestben új selyemcsempészt fedeztek fel. Tegnap telefonjelentés ér-kezett a IV. kerületi rendőrséghez, hogy az Orient expressz gyanus cso-magokat szllítanak a fővárosba. Paxi-made kvesztor több rendőrügynökkel várta az érkező vonatot, amelynek uta-

sait feltartóztatták és a vagonokat vizs-gálat alá vették. Egyik elsőosztályu ko-csiban hat bőröndöt találtak igen fin-om selyemáruval megrakva. A sely-met azonnal lefoglalták, az utasok kö-zül három gyanus viselkedő egyént előállították. Kihallgatásuk folyamát-ban van.

Moziárak buzavaltában. Londonból jelentik: A kanadai Lethbridge mozgó-képszínházi buza, árpa és zab valútában állapították meg a mozhelyárakat.

Az iskolaköteles kor kiterjesztésére vonatkozó törvényjavaslat az angol lordok háza előtt. Londonból jelentik: A lordok háza ma éjszakai ülésen tárgyalja az iskolaköteles kor kiterjesztésére vonatkozó és az alsóház által már elfoga-dott törvényjavaslatot.

Főkantor, kisesaládu, zeneileg kép-zett, elsőrangú baritonhanggal, — szük-ség esetén baromfi metsző is — jó refe-renciakkal állást keres. Esetleg csak a husvéti ünnepekre. Cím: Majer főkantor, Berkovits József címén Zerind, jud. Arad.

Heine halálának. hetvenötödik év-fordulója. Párizsból jelentik: Heine ha-lálának 15-ik évfordulóján Düsseldorf városa koszorút tétetett a költőnek a montmartre-i temetőben lévő sírjára.

Zsidó Orvostanhallgatók Köre. Ez-uton értesítjük kollégáinkat, hogy va-sárnap, f. hó 22-én d. e. fél 11 óraker a Zsidó Diákmenza olvasótermében (Cal. Dorobantilor 11.) dr. Elekes Miklós tart előadást „Test és lélek” címmel. Pontos megjelenést kér, vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Influenza és nátha ellen megvéd, torokgyulladást, légesőhurutot gyógyít az Anacot pasztilla állandó szopogatása. Egy fiola ára 37 lej.

Még ötmillió rabszolga szenved a vi-lágon. Londonból jelentik: A liberiai rab-szolgotrányal ugylátszik, még nem ért véget a Népszövetség nagy hadjárata a rabszolgaság ellen. Lady Simon, aki el-sőnek hívta fel a Népszövetség figyelmét a liberiai állapotokra, a tavasszal új nagy szabású rabszolgakampányt indít. — A közvélemény szert hamar megnyugodni — mondotta Lady Simon — és most, hogy lelepleztük a liberiai ügyet, a legtöbb em-ber azt hiszi, hogy ezzel végleg eltűnt a rabszolgaság a földről. Ezzel szemben a tény az, hogy e pillanatban még több, mint ötmillió rabszolga van a földön. Li-beria csak első állomása volt nagy mun-káknak. Még legalább kétmillió rabszol-ga van Abesszíniában, 700.000 Arabiában és kétmillió gyermekrabszolga Kinában. Összesen a világ 18 országában vannak még rabszolgák. Sorra fogjuk venni ezek nek az országoknak az ügyét és minde-nütt igyekszünk olyan rendet csinálni, mint Libériában, ahol a köztársasági el-nök és kormányja belebukott a rabszolgá-ügybe.

Bécs groteszk házassági statisztiká-ja. Bécsből jelentik: A legutóbbi nép-számlálás szerint az elmúlt évben Bécs-ben kerekén egymillió nő és 850.000 férfi él. A számoknak ez az aránya is világo-san megmagyarázza annak az okát, hogy átlag minden ötödik bécsi nőnek — nincs férje. Általában a bécsi házasa-ságok egyre fursábbak lesznek. Az utóbbi évek házassági statisztikái érde-kes adatokat hoznak arról, hogy milyen korkülönbségek mellett kötnek házassá-got Bécsben az emberek. Az elmúlt év-ben összesen 16.213 házasságot kötöttek Bécsben. 311 házasság esetében a völe-gény még nem volt huszéves, 88 esetben még nem volt 19, 15 esetben még nem volt 18 és négy esetben még nem volt 17. Szóval négy olyan fiatalember nő-sült meg, akik ha iskolába járnának, még csak a hatodik gimnáziumot vége-zték. És a 17 éven aluli fiúk feleségei hány évesek voltak? Kettő volt közülük 23 éves és egy 26 éves és egy 30 éves. Előfordult három esetben, hogy 35 éves nők mentek 21 éves fiukhoz, sőt egy al-kalommal az egyik 21 éves fiatalember egy 30 éves hölgyet vezetett az oltár elé. Azok között a nők között, akik 1928-ban Bécsben férjhez mentek, 112 már tul volt a hatvanadik életévén, 20 már 65 éves is elment, sőt akadt tizenegy 70 éves felüli hölgy a menyasszonyok listáján. Az egyik 65 év en felüli hajdan egy 30 éves ifjúhoz ment feleségül.

Meghalt Hood angol „dohánybáró”. Londonból jelentik: A világ egyik leg-nagyobb dohányvállalatának, a British American Dohánytársaságának egyik meg-alapítója, Sir Joseph Hood tegnap várat-lanul meghalt. A dohánybáró hátraha-gyott vagyona másfélmillió fontot, 42 millió pengőt tesz ki, amelyből az angol törvények értelmében az államkincstár-nak örökségi adó fejében félmillió font jut.

Elektroterápiai kísérletezés közben meghalt egy olasz lány. Milánóból jelen-tik: Végzetes következményekkel járt egy orvosi kísérlet, amelyet egy orvosokból álló társaság előtt mutatott be az elektro-terápiai módszerről egy milánói orvos. Egy 18 éves leányon próbált ki az orvos egy elektromos gyógykészüléket, közben azonban a leány váratlanul földre zuhant s azonnal meghalt. Minden élesztési ki-sérlet hiábavalónak bizonyult. A tragi-kus haláleset orvosi körökben nagy fel-tűnést keltett, annál is inkább, mert a meghalt leány hat éves hugán is ki-próbálták közvetlenül a haláleset előtt a készüléket, anélkül, hogy valamilyen ká-ros következmény mutatkozott volna.

Nyugodt alvás, friss ébredés az egészség legjobb kifejezője. Egészségé-nek fenntartásához, idegeinek erősítésé-hez járul hozzá, ha reggelire, uzsonnára Ovomaltine-t használ.

Megint emelkedett az angol munka-nélküliek száma. Londonból jelentik: A munkanélküliek száma 2 millió 637 ezer 138, tehát 12 ezer 894-el több mint egy héttel és 1 millió 217 ezer 795-el több, mint egy évvel ezelőtt.

Lezuhant egy japán iskolarepülő-gép. Tókióból jelentik: A közeli part-vidéken az admirálisok egyik iskolarepülő gépe lezuhant. A hidroplán pilótái, szám szerint három életüket veszítették.

Kielégítőnek tartják Gandhi és az indiai alkirály első megbeszéléseinek eredményét. New Delhiből jelentik: Lord Irwing indiai alkirály a városzobá-jába érkező Gandhit nyomban fogadta és vele négy óra hosszat tárgyalt. A bucsu-zás szívélyes volt. A tárgyalást holnap folytatják. A Times távirata szerint new-delhi angol körökben a mai meg-beszélések eredményét kielégítőnek tart-ják. Gandhi fogadása miatt Bombay és Madras kormányzói több mint egy órát várakoztak az előszobában, amíg a hosszúra nyult megbeszélés véget ért és ők is bejuthattak az alkirály elé.

Elhújasodásnál, köszvénynél és cukorbetegségnél a természetes Ferenc József keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcsereháttalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapítja, hogy a Ferenc József víz kura nagyon szép eredményre vezet. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárak-ban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Meghívó orvosi szakülésre. A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület f. hó 19-én (csütörtökön) este pont 8 óra-kor a Str. Londrei (Hosszu uca) 9. szám alatt orvostudományi szakülést tart, amelyen a következők tartanak előadást (betegbemutattással): Dr. Orn-stein Sándor, dr. Vass Zoltán, dr. Wein-berger Zsigmond, dr. Taub Vilmos folv-tatia az elektrokardiographiáról szóló előadását. Orvos vendégeket szívesen lát az elnökség.

Véletlenségből elsült a fegyver és meglátta a kezét. Zsibórol jelentik: Szamosudvarhelyi községben Moos Gavri-la orvvadász szombaton délelőtt vadász-fegyverével nyulra vadászott. Véletlen-ségből a fegyver elsült és a sörétek Moos jobbkarjába furódtak. Súlyos sé-rüléssel a vármegyei kórházba szállít-tották.

NAPROL-NAPRA

Az Evening Standard rigai távirata szerint az oroszországi Minszk letar-tóztatási intézetének egy fegyvere meg-örült és rohamában fegyveréből biz-percen át lövöldözött az udvaron sőtá-jukat végző foglyokra. A foglyok kö-zül egyet halálos lövést ért, ketten élet-veszélyes sebeket kaptak. Az általa-nos pánikban a menekülő foglyok a fogház kapuját igyekeztek sarkából kiemelni, hogy védett helyre jussanak, mások a magas kőkerítést akarták meg-mászni. A többi fegyőr abban a hiede-lemben, hogy zendülés tört ki és a fog-lyok szökni akarnak, sortűzet adott a menekülő készülőkre. Ennek nyomán 3 fogoly vesztette életét és ötön sebe-sültek meg. Az örült társai ellen is használta fegyverét s ezek csak ekkor értették át a helyzetet. Dulakodás után sikerült lefegyverezni.

Wilkins sarkutazót a Nautilus ten-geralattjárón felesége is elkíséri a sark-vidéki utra. Részére a tengeralttjáró-n külön fülkét építettek. Wilkinsné az első nő, aki sarki expedicióban részt vesz. Az expedíció május végén indul.

A Fahrman francia repülőgépgyár olyan repülőgépet konstruál, amellyel 20 km. magasságba lehet felemelkedni. Oránkénti gyorsasága 500 km. lesz. Mo-torja négyszáz lóerős, tizenkét henge-res. A gép sulya 25 métermáza.

A varsói lapok moszkvai táviratai szerint a szovjet a jövő évtől kezdve tömegesen fogja gyártani az állami üzemekben a papírból készült szövete-ket, hogy a külföldi importot leszorít-sa. A textil import teljes betiltása kö-rülbelül 2—3 éven belül várható. Még a női fehérneműket is papírból fogják előállítani a mai fűzőtrikókhoz ha-sonló alakban.

A Morningpost katonai szakértője szerint az angol hadseregben egyre erőteljesebben nyomul előtérbe a rádió telefon és távirószolgálat használatba-vétele. Minden fegyvernemnél leadó-kat állítanak fel, amelyeket motoros járművekre szereltek. A legnagyobb jelentőséggel a hadászatan a tankosz-tagokhoz beosztott rádió-állomások szolgálatát fog birni.

673 fegyencel tegnap indult el a hajó a délamerikai Francia-Guyanában levő Cayenne felé. A fegyencel között van 20 halálra ítélt is, kiknek halálos ítéle-tét kegyelmi uton életfogytiglani köny-szermunkára változtatták meg.

Baltimoreban Schmeling nagyszámu közönség előtt Wernerrel egy, a mexi-kói Lopezzel két menetet boxolt végig. Schemling a bemutató mérkőzésen már is jó formáról tett tanubizonyosságot. A napokban folytatja amerikai turáját a többi nagyvárosokban is.

Vásári zsebmetszők garázdálkodá-sa. Zsibórol jelentik: A zsidói országos vásár alkalmával Téglás Jun kalocsai gazdálkodótól ismeretlen tettesek 7700 lej készpénzt loptak ki a zsebéből. Té-glás jelentést tett a csendőrségen, amely-nek sikerült másnap a tetteseket elfog-ni, névszerint Rostás László, Varga Julia és Varga Rózsi cigányok szemé-lyében, akiket kihallgatásuk után letar-tóztattak és a zilahi ügyészség fog-házába szállítottak.

Dávid Golder

a szegény zsidófiuból lett nagystilú bankár életének regénye fölemelkedé-sétől bukásáig. Irene Nemirovskya regénye egyike az utóbbi évek legna-gyobb sikerű könyveinek

Ara füzve 136 lej,
Ara kötve 204 lej.

Kapható az UJ KELET könyvosztá-lyában.

világjárka megóvja Önt a nemibetegségektől.

uk. Bár már k sebesülve, egy a holdkő-nyáj kezéből osszabb dula-rol lefogni a a szomszédok t, amely nagy lyszinére. Ek-nár ártalmat-

san megsebez-sebeket ejtett s?

ttam.

az ágyamból? rhinni, hogy nem valóban tlen Salvatorot hany óra mul-telt a rendőr-shamar átszál-

nesia várja a gre vonjak-e alá helyezik-e nthogy tettét tban követte vele szemben

spanyol minisztere

késő esti órák entések szerint ol miniszterel-ánylistáját az ormány tagjai miniszterelnök-ét kapta meg. ele a következő: külügy Roma-er, belügy Ri-Vulmacmas, nkaügy La Ci-turque de Bu-aura.

spekuláns tar-pekuláns és áru k és rendkívüli

felszerelt kom-tek le. Rigából eleplezte a kom-dá-t a röpiratok Lettországot és t is. Egyelőre ndtak eszközöni nt kaptak Pil-éséből jelentik: sudszi ki marsall t gyanúsítottjai évi szabadságot tótt, két vádlót-eltét megállá-előkészületi cse-útottak el. de a tségtelenül meg t is bűnhődniök

skedelmi minisz-agyar kormány-Matousek cseh-miniszter kérdést kormányhoz az-rágával, hogy a delegációnak mi kaprogramja. A a tárgyaló dele-sse akarja egyez

gyermek

ó zsidó regény? a portó UJ KELET LYÁBAN

KÖZGAZDASÁG

Rövidesen elkészül az új vámtarifa,

amelyet még ebben a szesszióban benyújtanak a parlamentbe

Bucaresti-Bukarest, február 18. Nemrégben megírtuk, hogy Popovici pénzügyminiszter elhatározta, hogy egy új vámtarifát alkot, amelyet még ebben a parlamenti szesszióban törvényerőre emel. A jelenlegi vámtarifának a megváltoztatására a pénzügyminiszter szerint azért van szükség, hogy azt a külföldi vámtarifákkal összehangba hozza. A kormány meghívására D. Hion, a francia vámvezérgazgatóság egyik szakértője vesz részt az új román vám-

tarifa tervezetének megalkotásában.

Amint értesülünk, az új vámtarifa tervezete rövidesen elkészül és parlament elé kerül. Gazdasági körökben meglehetősen avarzióval fogadják a készülő új vámtarifát, mert attól tartanak, hogy azt — mint ez nálunk szokásban van — anélkül emelik törvényerőre, hogy az ipar és általában a gazdasági élet reprezentánsainak hozzájárulását kikérnék.

Új cement-kartell van alakulóban

Bécs, február 18. A Neues Wiener Journal írja:

A romániai cementkartell annakidején azért szűnt meg, mert a kis gyárak képtelenek voltak megbirkózni a vasúti tarifa által követelt magas szállítási díjakkal.

A nagy gyárak kihasználták előnyüket és a kis gyárakat arra készítették, hogy kis területeken helyezték el termékeiket, ami természetesen azzal a következménnyel járt, hogy fokozatosan kiszorultak a belső piacnak cementtel való ellátásáról. Ehhez még az is hozzájárult, hogy a súlyos gazdasági viszonyok következtében az építkezés

minimálisra redukálódott. A kényszerű verseny végül is a nagy gyárak rentabilitását is kikezdte.

Amint értesülünk — írja a Neues Wiener Journal — a külföldi tőkével dolgozó román cementgyárak új kartell alakításáról tárgyalnak, amelybe csak a nagyobb szakmai gyárakat fogják bevenni. A kisebb gyárakat a külföldi tőkeérdekeltségek úgy akarják leszerelni, hogy megvásárolják azokat. A külföldi tőkéktől független, nagyobb romániai cementgyárak közül a kartellben csak a tordai, a esernavodai és a Cantuzino-féle cementgyár venne részt.

Az Egyesült-Államok büdzséje is passzív

Az év vége előtt az üzleti élet felélénkülését várják

Newyork, február 18. Newyorkból jelentik, hogy az Egyesült Államok folyó évi költségvetés deficitje előreláthatólag 100 millió font lesz. Mellon pénzügyi tanácsos becslései szerint legalább is 75 millió fontos deficit várható, de ez túlságosan optimista megállapítás.

A kinestár szaktanácsadói a márciusi negyedben mindössze 92 millió font értékű jövedelmi adóbefizetést várnak az egy év előtti 112 millió fontos jövedelemhez képest.

Ugyanakkor az államadósságok erős növekedése várható, de egyesek szinte biztosra veszik, hogy az év vége előtt beáll az üzleti élet felélénkülése is.

A deficitre vonatkozó számítások néhány száz testület jelentései alapján készültek, melyekből kitűnik, hogy a tár-

saságok közül nem egy annyira csökkentett nyereséget mutathat ki, hogy ezek egyáltalán nem is eshetnek adózás alá.

Ezzel szemben a newyorki nagybankok 1930-ban újból jelentékeny betétnövekedést mutathatnak ki, amely részint az új fuziók, részint annak a következménye, hogy a számos bankbukás folytán a kisbankok iránt megint a közönség bizalma. A 14 legnagyobb newyorki bank összbetétállománya (amelyek közül mindegyik betétállománya meghaladja a 200 millió dollár) 1930 végén 9.39 milliárd dollárra rugott, szemben az előző évvégi 8.17 és az 1928. év végén feltüntetett 7.62 milliárd dollárral.

A kolozsvári háztulajdonosok közgyűlése

A kolozsvári Háztulajdonosok Szövetsége folyó évi február 22-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor a városház nagytermében tartja meg évi rendes közgyűlését a következő tárgysorozat-tal:

1. Elnöki megnyitó.
 2. Jelentés az egyesület múlt évi működéséről.
 3. A víz- és villany egységáruk és a köztisztasági díjak ismertetése. Előadó Heigel Lipót nyug. pénzügyi főtanácsos.
 4. A lakbérletek meghosszabbításának kérdése. Előadó dr. Tolciu Joachim ügyvéd.
 5. A háztulajdonosok törvényének ismertetése dr. Blaga Aurél ügyvéd által.
 6. A törvényhatósági városok megyei pótadója. Előadó Botos János lap szerkesztő.
 7. Üzletberek leszállítási ügye. Ismerteté dr. Bartha Ignác ügyvéd, egyesületi főtitkár.
 8. Zárszámadásról jelentés és előterjesztés az 1931. évi költségvetésről.
 9. Választások.
 10. Esetleges indítványok.
- A közgyűlés, amennyiben a tagok

kevés számban való megjelenése folytán nem volna határozathozatalra képes, az esetben a megjelentek számára való tekintet nélkül március 1-én, az említett helyen, jelzett órában tartatik meg. Ez azonban az előjelekből ítélve nem fog bekövetkezni, mivel a közgyűlés iránt a háztulajdonosok körében rendkívül nagy az érdeklődés, mert a mai szomorú gazdasági és pénzügyi viszonyok miatt a közgyűlés oly sok kérdéssel fog foglalkozni, mint például a magas víz- és villanydíjak egységárainak, valamint az üzletberek kérdése, melyek minden háztulajdonost közelről érint.

A közgyűlést megelőzőleg az egyesület választmánya folyó hó 21-én, d. u. 6 órakor a polgármesteri tanácssteremben előkészítő ülést fog tartani.

Modern zsidó költők

Ivan Goll, Andre Spire, Jabotinszky, Werfel, Max Brod, Avigdor Hameiri, stb.

zsidó versei

(Herz könyvtár) 20 lej beküldése ellenében pórtmentesen küldi az Uj Kelet könyvosztálya.

Színház-Mozi

Harvay Annie a Magyar Színházban. Kedden este telt ház nézte végig a kolozsvári Magyar Színházban a farsangi kabarét, amelyben mindenki, aki kacagtásra elhivatott, operett és drámai színész, bőséges szerepet kapott. Karácsonyi Ili, Kondor Ibolya, Nádor, Ihász, Selmeczy, Forgács, Fülöp Sanyi tehetsége legjavát árasztotta a színpadról. A kabaré estnek az attrakciója Harvay Annie volt, akinek akrobatikus táncait, kedves francia sanzónját tomboló, szünni nem akaró taps kísérte. A művész egy komikus táncot mutatott be ezután, amivel szintén óriási sikereket aratott. A vendégszereplő művész az előadás második részében Szép Ernő megejtően kedves egyfelvonásosának, a „Május“-nak főszerepét játszotta el. Finoman, művészi átérzéssel személyesített meg egy fiatal leányt, akit elkéserített szükebb otthonának nyomora és kietlensége. Ebből a légkörből a „rossz“ nők atmoszférájába vágyódva egy öngyilkosjelölttel találkozik. A találkozás visszaadta önmagának és a természetnek a kis leányt. Harvay Annie, akit a Salome szerepében ismertünk meg drámai oldaláról, ezúttal is tiszta művészetet játszott. Új, kedves színeket hozott szerepébe, a szeszélyes kisleány, akit megjátszott, csupa szív és kedély volt, amivel magával ragadta a közönséget, amely ezúttal is meleg ovációban részesítette a tehetséges, fiatal művésznőt.

A Román Opera műsora

Péntek, febr. 20: Fidellio.
Vasárnap, febr. 22 (este): Mignon.
Hétfő, febr. 23: Zsidónő.
Szerda, febr. 25: A windsori vig nők.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Csütörtök fél 9: Az elesérlt ember. (Ujdonság másodikor. 31. A. bérlet. Ssz. 191.)
Péntek fél 9: Antonia. (Póór Lili fellépésével. 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozi-helyárakkal. Ssz. 198.)
Szombat fél 9: Pillangó főhadnagy. (Komjáthy Károly operettje, új szereposztásban, új betanulásban, Kondor, Kertész, Nádor, Ihász fellépésével. A. bérlet. 32. sz. Ssz. 192.)
Szombat este 11: Félémelet balra. (Franczia bohózat újdonság, csak felnőtteknek. 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozi-helyárakkal. Ssz. 193.)
Vasárnap d. u. 3: Akácavirág. (Operettreprez új betanulásban, új szereposztásban, 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozi-helyárakkal. Ssz. 194.)
Vasárnap este 9: A szökött katona. (Népszínműreprez. új szereposztásban, új betanulásban, 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozi-helyárakkal. Ssz. 195.)
Hétfő fél 9: Régi nyár. (Operett, 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozi-helyárakkal. Ssz. 196.)
Kedd fél 9: Az elesérlt ember. (Ujdonság, harmadszor. 31. B. bérlet. Ssz. 197.)

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI
Csütörtök, február 19.

Bukarest. 13: Grammfón. 13.50: Hitek. 17: Zenekar. 18: Hitek, időjárás. — 19: Rádióegyetem. 20: Grammfón. — 20.30: Angol lecke. 21: Zenekari hangv. Bach, Berlioz, Wagner művei. 21.40: Felolvasás. 21.55: Hangv. folytatása. Beethoven: III. szimfónia. 22.45: Hitek.
Budapest. 9.15: Hangv. Mozart. Handel, Anyos, Mendelssohn, Schubert, Rossini, Szabados, Révfy, Bartók, Kodály, Kern—Molnár műveiből. 9.30: Hitek. 12.05: Zenekari hangv. Rossini, Strauss, Ordódy, Oertl, Bizet művei. 12.25: Hitek. 1: Pontos időjelzés. 2.45: Hitek. 4: Rádió Szabadegyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárás. 5.10: A földművelésügyi minisztérium előadása. 5.45: Fekes szalózenekar. Lincke, Strauss, Rhode, Grieg, Ketelbey művei. — 6.45: Angol nyelvoktatás. 7.15: A Pesti Hirlap sajtópalotájából helyszíni közv. 8: Magyar dalok. Nosedá Károly és Tarnay Lajos szerzeményei. 9: Zongora-hangv. Scarlattin—Tansig. Beethoven, Schubert, Liszt, Joseph Marx, Dohná-

nyi művei. 9.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 10: Hegedűhangverseny. Utána cigányzene.

Bécs. 19.30: Szimf. hangv. Strauss Debussy, Rimszkij—Korszakov, Szymanowski művei. 21.45: Zenekari hangv.

Berlin. 20: Táncczene.

Breslau. 21.10: Mozart: Szóktetés szerályból.

Frankfurt. 16.30: Házi zenekar.

Varsó. 20.30: Zenekari hangv.

Poznan. 22.15: Operaáriák.

Riga. 16: Zenekari hangv. Liszt, Wagner, Rimszkij—Korszakov művei. 19: Kálmán Imre operett.

Milánó. 19.30: Könnyű zene. Verdi Puccini, Boito művei. 20.30: Zenekari hangv.

Róma. 21.05: Zenekari hangv. Ciaffarosa, Saint-Saens, Massenet, Wagner művei.

Prága. 21.15: Hangv. Beethoven moll zongora és hegedű szonáta.

Pozsony. 21.30: Táncczene.

Brünn. 21.15: Zenekari hangv. Mendelssohn, Reger, Schubert, Csajkovszkij, Dvorak művei.

Ljubljana, Belgrád. 20: Opera. Utánhangv. Csajkovszkij, Grieg, Moszkovszkij, Bach, Tosti művei.

Péntek, február 20.

Bukarest. 13: Grammfón. 20: Szimf. mű. 21: Opera. Puccini: Tosca.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hitek. 12.05: Mandits szalózenekar. 12.25: Hitek. 1: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 2.45: Hitek. 4: Felolvasás. 5: Tót-magyar nyelvoktatás. 5.20: Hangv. 6: Gyorsírás. 6.45: Cigányzene. 7.25: Bolgó hollandi. Wagner operája. Utánhangv. Hitek, stb. Majd: Jazz.

Bécs. 20: Operett.

Berlin. 19.35: Táncczene.

Breslau. 19.10: Könnyű zene.

Hamburg. 20: Mozart-est. Varázsfuvola, D-dur hegedűhangv. Kis éjjeli dal, Jupiter szimfónia. 22.45: Táncczene.

Lipsee. 21.05: Táncczene.

Varsó. 20.15: Szimf. hangv.

Milánó. 21: Zenekari hangv.

Apró hirdetések

Kelengyék készítése, goblenvarrási kézi és géphímzés, montirozás, csipkebevarrás, előrajzolás izlésesen, olesó Fische Böske kézimunkaszalójában Molom u. 16.

Köser vegetárius étterem! Rendkívül izletes ételek. Figyelmes kiszolgálás, vaj és tejnemek saját készítményeik. Schwartz Ignác, Cluj, Calea Regia Ferdinand 10.

Házasságközvetítők kerestetnek. Ajánlatok „Provizió“ jellegre a kiadóba kérem.

Benősülne rentabilis üzletbe vagy vállalatba jobb családból származó, 30 éves, intelligens, alapos kereskedelmi képzettséggel bíró érettségizett izr. fiatal ember. Ajánlatok „Jómodu család“ jellegre a kiadóba kérem.

Baia Maren teljesen berendezett modern orvosi rendelő elhalálozás miatt kiadó vagy eladó. Özv. dr. Winkler Jenőné, Baia Mare.

Minden kérdésre feleletet ad a

A GENIUS KIS LEXIKONA (1931)
Teljes idegen szavak szótára, sport, filozófia, jog, közgazdaság, technika, stb. minden szaváról felvilágosít 40.000 cikk, 800 kép, 64 műmelléklet mert az eddigi 560 lejes bolti ár helyett

ára füzve 200 lej, kötve 240— lej

KAPHATO AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN

Az elhárítólgyi

A Zsilvölgye föl-moly veszedelmek. A munkásság elke-kasszemét a banya-lyek amugy is ala-akarták szállítani. sanak hire annál is-efülis nyugtalanság-völgye dolgozói kö-hajdan virágzó ipa-si rendet vágott a-nyomorúsága.

Már-már úgy lát-benálló felek közöt-egyeztést létrehozni-gül is a munkásság-jában fog kirobban-sztrájk minden va-nemesak egy rzd-tője lett volna, ha-seket is hozott vol-hoz hasonlót egy é-megértünk s mely-nia egész közvélem-felkavarta. A mun-na szerte a világo-nabb és elkekeredett-írvél ezelőtt is ve-sztrájk a szenvedél-volna és beláthatat-díthatott volna az.

Annál inkább fi-merésre méltó a mu-nek az az elhatároz-sen avatkozik bele-kasság és a munka-rült konfliktusba. hivatkozta, hogy nek esökentésére-sa kényszeríti öke-át a bányászemek a kontingens legnagy-kasság viszont arr-a esökent termelé-ent a bányavállal-jövedelme, így teh-kivánható az, hogy-ság hozzon áldozat

A közt, csaknem-nek látszó álláspon-a békés kiegyenlít-ésre nehéz felada-feladatot vállalta a-ter, aki minden b-volt annak, hogy a-redésének egy új-külföldön is csak-kelthet, ami a jeler-lások atmoszféráj-nem kívánatos. Ne-ban az sem, hogy-kéje felboruljon s-nek esökentésével-se még kritikusab-nyi véres esemény-méltódsága a nemze-szerüségből egy r-rabot szakított vol-hetetlen, hogy az o-közvéleményet áll-ta volna.

Ilyen konstellác-esak sok tapintat é-eléggé jelentős eré-hogy a munkaügy-kozásával elejét ve-horderejü konflikt-zés, amelyet a mu-egy elfogadtak, m-tok vezetői, egyelő-szélyt a Zsilvölgy-tatta a kedélyeket